

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 14CoP/13/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6119384742
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Dzúriková
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2021:6119384742.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Dzúrikovej a členov senátu JUDr. Anny Snopčokovej a JUDr. Jána Auxta, v právnej veci navrhovateľa: M. E. V., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom H. XXXX/XX, Y. Y., štátny občan SR, proti osobe z vyživovacej povinnosti oprávnenej: N. V., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom I. XXX/XX, Y. Y., štátny občan SR, o návrhu navrhovateľa na zníženie výživného, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 17Pc/24/2019-112 zo dňa 29. 09. 2020, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 17Pc/24/2019-112 zo dňa 29. 09. 2020 p o t v r d z u j e.

II. Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Banská Bystrica (ďalej len „súd prvej inštancie“, alebo aj „okresný súd“) návrh navrhovateľa na zníženie výživného zamietol (prvý výrok rozsudku). O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na ich náhradu (druhý výrok rozsudku).

2. V odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie uviedol, že navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal zníženia vyživovacej povinnosti voči odporkyni na sumu 60,- Eur mesačne. Návrh odôvodnil tým, že posledná úprava vo veci výživného bola rozsudkom tamojšieho súdu zo dňa 02. 12. 2014 č. k. 32P/297/2014, ktorým bol zaviazaný prispievať na výživu odporkyne výživným vo výške 110,- Eur mesačne. V čase posledného rozhodovania o výživnom bol zamestnaný ako ekonóm na Základnej škole X. H. v Y. Y. s hrubým mesačným príjmom 761,50 Eur. Z osobných a zdravotných dôvodov zmenil zamestnanie a od augusta 2015 bol zamestnaný ako technicko-hospodársky pracovník ekonomického oddelenia spoločnosti Ypsilon PMT s.r.o. a jeho mesačný príjem predstavoval v hrubom 420,- Eur. Od uvedeného momentu sa však zárobkové osobné pomery výrazne zmenili, poukázal na svoje mesačné náklady pozostávajúce i zo splátok úveru a na skutočnosť, že býva so svojím otcom, ktorý mu dočasne vypomáha preklenúť zložitú finančnú situáciu. Jeho príjmové pomery a celková ekonomická situácia sa oproti obdobiu, kedy bola naposledy stanovená výška výživného výrazne zhoršili. V návrhu navrhovateľ uviedol, že i naďalej chce prispievať na výživné odporkyne do doby, pokiaľ bude schopná samostatnej ekonomickej existencie v navrhovanej výške 60,- Eur mesačne. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní konštatoval, že posledná úprava pomerov vo veci výživného bola vykonaná rozsudkom tamojšieho súdu zo dňa 02. 12. 2014 č. k. 32P/297/2014-103, kedy bol navrhovateľ na základe uzavretej dohody rodičov zaviazaný prispievať na výživu odporkyne výživným vo výške 110,- Eur mesačne. V tom čase navrhovateľ dosahoval príjem z trvalého pracovného pomeru vo výške 587,- Eur v čistom a 100,- až 130,- Eur v čistom na základe dohody o vykonaní práce. Odporkyňa bola žiačkou 9. ročníka 8-

ročného gymnázia. V súčasnosti je študentkou vysokej školy a v porovnaní s rokom poslednej úpravy je o 6 rokov staršia a už samú skutočnosť, že je o 6 rokov staršia, treba považovať za podstatnú zmenu pomerov aj na jej strane v zmysle zvýšenia bežných výdavkov jednak na stravu, ošatenie, obuv, hygienu, záujmy, a najmä na výdavky v súvislosti so študijným odborom, ktorý študuje na vysokej škole mimo miesta trvalého bydliska, pričom býva na internáte. Navrhovateľ sa podaným návrhom domáhal zníženia vyživovacej povinnosti zo sumy 110,- Eur na 60,- Eur mesačne. V súčasnej dobe poberá dávku v hmotnej núdzi vo výške 66,30 Eur, a zároveň pracuje na základe dohody o vykonaní práce s dohodnutou odmenou 3,333 Eur/hod. v počte maximálne 350 hod./rok, čo ročne predstavuje jeho príjem 1.166,50 Eur a priemerný mesačný príjem 97,21 Eur, čo predstavuje mesačný príjem 163,51 Eur. Súd prvej inštancie konštatoval, že mal preukázanú podstatnú zmenu pomerov, aká nastala na strane navrhovateľa, ale súčasne aj na strane odporkyne, ale aj napriek takejto dosť výraznej zmene pomerov na strane navrhovateľa, súd návrhu navrhovateľa na zníženie výživného nevyhoviel a návrh zamietol. Prihliadol pritom na tú skutočnosť, že vyživovacia povinnosť k dieťaťu je prvoradou povinnosťou rodiča, ktorej splnenie má prednosť pred inými záväzkami a nie je možné sa jej zbaviť ani poukazom na momentálnu majetkovú a sociálnu situáciu. Súd pri rozhodovaní zobral do úvahy i tú skutočnosť, že navrhovateľ o odporkyňu neprejavuje náležitý záujem, nestýka sa s ňou, okrem platenia výživného v zníženej výške sa ničím iným v súčasnej dobe nepodieľa na zabezpečení jej potrieb. Aj napriek tomu, že v konaní preukázal, že v minulosti, najmä v roku 2014, sa podieľal okrem platenia výživného na zabezpečení potrieb maloletej poukazovaním finančných čiastok, avšak súd tieto finančné čiastky považoval súd len za nepatrné vzhľadom na potreby odporkyne. Dlhodobo matka odporkyne zabezpečovala aj zabezpečuje osobnú starostlivosť a taktiež potreby odporkyne sama a nemožno od nej spravodlivo požadovať, aby všetky potreby, najmä v súvislosti so štúdiom na vysokej škole zabezpečovala ona. Navrhovateľ žije v spoločnej domácnosti so svojím otcom, majetok síce nevlastní žiadny, ale nemá ani inú vyživovaciu povinnosť. Súd tak dospel k záveru, že je povinnosťou navrhovateľa plniť si vyživovaciu povinnosť k odporkyni naďalej sumou 110,-Eur, pričom i suma 110,- Eur mesačne je neprimeraná potrebám odporkyne. Súd má za to, že navrhovateľ dosiahol vysokoškolské vzdelanie v odbore ekonómia, a preto u neho možno odôvodnene predpokladať, že jeho skutočné schopnosti a možnosti odôvodňujú platenie aspoň doteraz určeného výživného. Z uvedeného dôvodu súd návrh na zníženie výživného zamietol. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na ich náhradu.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie navrhovateľ, t. j. otec plnoletej odporkyne, resp. osoby, ktorá je z vyživovacej povinnosti oprávnená, z dôvodu, že má za to, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Uviedol, že pri predchádzajúcej úprave výživného rozsudkom sp. zn. 32P/297/2014 zo dňa 02. 12. 2014 dosahoval čistý mesačný príjem matky neplnoletej sumu 542,39 Eur v čistom. Matka v súčasnosti plnoletej odporkyne pracuje dlhodobo v oblasti školstva, kde došlo za posledné dva roky niekoľkokrát k nezanedbateľnej valorizácii plátov ako pedagogických, tak aj nepedagogických zamestnancov. mesačný plat navrhovateľa pri predchádzajúcej úprave výživného dosahoval 800,56 Eur v čistom, pričom sa jeho ekonomická a platobná situácia výrazným spôsobom zhoršila, najmä po roku 2018, kedy bol viackrát zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie na ÚPSVaR Banská Bystrica. V marci v roku 2020 navrhovateľ prišiel o prácu v utlmenom sektore cestovného ruchu ubytovacích služieb v penzióne Al Corso, s. r. o., kde pracoval na kumulovanej pozícii recepčný/informátor. Uviedol, že sám sa po dobu 6 rokov z hľadiska uplatnenia sa na trhu práce dostal do znevýhodnenej a rizikovej skupiny obyvateľstva s dlhodobou nezamestnanosťou. V ďalšom obsahu poukázal na bod 27 odôvodnenia rozsudku a konkrétne argumentoval, že nikde v návrhu na zníženie výživného nie je ani zmienka o zdravotnom stave navrhovateľa a nebol a ani nie je zo strany navrhovateľa uvádzaný ako dôvod na zníženie výšky výživného. Zdravotný stav navrhovateľa bol prvýkrát spomenutý na ústnom pojednávaní dňa 29. 09. 2020, a to na priamy dotaz súdu. Zníženie výšky výživného je v celom návrhu navrhovateľa uvádzané a podložené výrazne až existenciálne zhoršenou ekonomickou a platobnou situáciou navrhovateľa. Namietal, že súd prvej inštancie nezohľadnil, že navrhovateľ vo svojich 56 rokoch patrí do najrizikovejšej skupiny z hľadiska uplatnenia sa na trhu práce s veľkou pravdepodobnosťou zaradenia do skupiny dlhodobo nezamestnaných. Od marca 2020 sa navrhovateľ snaží o uplatnenie nielen zodpovedajúcej jeho praxi a dosiahnutému vzdelaniu, ale aj na akékoľvek iné voľné pracovné miesto v akejkoľvek zamestnaneckej forme (TPP, brigády). Napriek desiatkam žiadostí zaslaných elektronicky cez pracovné portály, či portál ÚPSVaR sa navrhovateľovi nepodarilo zohnať prácu. Pre úplnosť navrhovateľ k stretávaniu sa s odporkyňou uviedol, že sa mnohokrát snažil túto kontaktovať formou telefonátov, sms správ, e-mailových správ, či prostredníctvom Facebooku. Odporkyňa však nijako nereagovala,

prístup navrhovateľa na jej Facebook zablokovala. S riešením vzniknutej situácie osobne, formou mediálneho konania z iniciatívy navrhovateľa najprv v júli 2020 súhlasila, v septembri 2020 ho formou sms mediátorovi zamietla bez udania dôvodu. Odporkyňa posledné dva roky neprejavuje akýkoľvek záujem ani otca navrhovateľa - svojho starého otca, napriek skutočnosti, že tento ju v minulosti vždy morálne aj finančne podporoval. Na záver uviedol, že navrhovateľ sám sa o škole, fakulte, študijnom odbore a forme štúdia dozvedel až na ústnom pojednávaní v konaní pred súdom pojednávaní v konaní pred súdom dňa 29. 09. 2020. Odporkyňa nebola schopná predložiť potvrdenie o návšteve školy na akademický rok 2020/2021, ani súdu na pojednávaní dňa 29. 09. 2020. Predložila len potvrdenie za akademický rok 2019/2020. Zamietnutie návrhu navrhovateľa mu znemožňuje uplatniť si zákonný nárok vyplývajúci mu z ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine, čo sa týka dlžky platenie výživného na plnoletú osobu.

4. Odvolanie navrhovateľa bolo doručené odporkyni dňa 19. 11. 2020 s možnosťou k uvedenému sa vyjadriť.

5. K odvolaniu navrhovateľa sa písomným podaním doručeným Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 21. 12. 2020 vyjadrila osoby z vyživovacej povinnosti oprávnená - odporkyňa. Uviedla, že nesúhlasí s odvolaním navrhovateľa. Zvýraznila, že jej výdavky sa výrazne zvýšili v súvislosti so štúdiom na vysokej škole, ktorá nie je v meste jej trvalého pobytu. Je študentkou riadnej dennej formy štúdia, pričom potvrdenie o návšteve školy súdu dodatočne poslala. Doplnila, že má svoje dôvody, prečo momentálne s navrhovateľom neudržiava kontakt. Uviedla, že tento jej i na ďalej dlží čiastku 660,- Eur od posledného rozsudku, kde mu súd nariadil poselať jej 110,- Eur mesačne každý mesiac poslal len sumu 60,- Eur mesačne, a preto žiada i o doplatenie dlžnej čiastky 660,- Eur mesačne.

6. Vyjadrenie osoby z vyživovacej povinnosti oprávnenej bolo doručené navrhovateľovi dňa 18. 01. 2021 s možnosťou k uvedenému sa vyjadriť.

7. Dňa 27. 01. 2021 sa k vyjadreniu odporkyne vyjadril navrhovateľ. Uviedol, že sa nestotožňuje s tvrdením odporkyne, že jeho odvolanie nemá vplyv na ich vzájomné vzťahy a výšky výživného sa netýka. Opak konštatoval i samotný súd prvej inštancie. Uviedol, že v minulosti sa vždy priebežne zaujímal o školské, ako aj mimoškolské aktivity odporkyne a plne ju podporoval počas štúdií na základnej škole, gymnázia, či počas návštev výtvarných a dramatických krúžkov, a to i pravidelným, či i nepravidelným uhrádzaním výdavkov. Samotná odporkyňa vyjadrením, že má dôvody, prečo momentálne s navrhovateľom neudržiava kontakt, potvrdila, že neprejavovanie náležitého záujmu a nestýkanie sa nie je dôsledkom konania z jeho strany, ale zo strany plnoletej odporkyne. Nestotožnil sa ani s tvrdením odporkyne, že od posledného rozsudku, ktorým súd určil výživné v sume 110,- Eur, jej mesačne posielal 60,- Eur. Posledný právoplatný rozsudok sp. zn. 32P/297/2014, ktorým bola výška výživného určená sumou 110,- Eur, je zo dňa 02. 12. 2014. Od uvedeného dátumu až do podania návrhu na zníženie výživného zo dňa 07. 10. 2019 posielal matke, resp. odporkyni súdom stanovené výživné, ako aj iné platby a príspevky výrazne nad rámec stanovený rozsudkom, pokiaľ mu to jeho príjmové pomery dovoľovali. Zníženú čiastku začal uhrádzať až v súvislosti so stratou zamestnania a príjmov a na to nadväzujúcim podaním návrhu na zníženie výživného v októbri 2019. V návrhu na zníženie výživného zároveň deklaroval, že vzniknuté rozdiely v platbách uhradí po nadobudnutí právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku príslušného súdu. Pre obdobie roku 2020 sa nestotožnil s tvrdením žalobkyne, že jej výdavky sa výrazne zvýšili v súvislosti so štúdiom na vysokej škole. V období pandémie COVID-19 sa minimálne v druhom semestri školského roka 2019/2020 prijali protipandemické opatrenia, ktoré si vyžiadali výrazné obmedzenia v cestovaní a stanovenie dištančnej formy štúdia pre všetky vysoké školy na Slovensku. To malo podľa názoru odvolateľa za následok i zníženie reálnych nákladov súvisiacich s vysokoškolským štúdiom (cestovné, ubytovanie, stravné). Záverom uviedol, že príjmové pomery na jeho strane sa zmenili, po viacmesačnom márnom hľadaní si pracovného uplatnenia sa mu podarilo nájsť dočasné zamestnanie na pozícii strážnika, a to na dobu určitú od 01. 10. 2020 do 30. 06. 2021. Po uvedenom termíne pracovný pomer zaistený nemá. Jeho momentálny čistý mesačný príjem je na úrovni minimálnej mzdy vo výške 477,- Eur.

8. Vyjadrenie navrhovateľa k vyjadreniu odporkyne bolo doručené odporkyni dňa 16. 02. 2021 s možnosťou k uvedenému sa vyjadriť.

9. Odporkyňa sa k vyjadreniu navrhovateľa vyjadrila podaním doručeným Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 25. 02. 2021. Na argumentáciu obsiahnutú vo vyjadrení uviedla, že navrhovateľ nedokázal

udržať na komunikačnej úrovni ani slušný vzťah s jej mamou po rozvode, otec sa ju od mája 2019 nepokúsil kontaktovať ako tvrdí, okrem pár výnimiek, ktoré nepovažuje za predmetné, ďalej uviedla, že od 01. 06. 2019 išla na políciu v Banskej Bystrici vo veci podania trestného oznámenia z dôvodu neplatenia výživného, a to od doby novembra 2018 až do mája 2019, kedy jej otec neposielal žiadne výživné. K 01. 06. 2019 jej tak bol dlžný 770,- Eur. Polícia uvedené trestné oznámenie vzala do úvahy a otec bol nútený jej dlžnú sumu vrátiť. Momentálne nastala podobná situácia, keď od júla 2019 do februára 2021 jej neplatí výživné v plnej výške a tak jej dlží na výživnom 910,- Eur, preto žiada doplatenie uvedenej sumy. Nakoľko jej pandémia znemožnila bývanie na internáte, momentálne sa nachádza doma. Napriek tomu však platí za ubytovanie zníženú sumu 20,- Eur mesačne. Tento stav nie je trvalý, je iba dočasný a odporkyňa sa chystá pokračovať v štúdiu i naďalej. Keď sa situácia upokojí, budú jej náklady opäť rovnako vysoké, ako predtým. Na strane matky sa majetkové pomery nezmenili odporkyne platí jej matka. Otec jej od mája 2019 neprispel navyše žiadnou peňažnou čiastkou. Otec sa navyše vyjadril, že v momentálnej dobe má prácu, preto nevidí dôvod, prečo by nemohol posielat' výživné. Vzhľadom na to, že navrhovateľ býva u svojho otca, má u neho trvalý pobyt a nebýva v prenajatom byte - na rozdiel od odporkyne a jej mamy usudzuje, že nemusí prispievať na bývanie svojmu otcovi plnú sumu. Preto si myslí, že jeho náklady na bývanie sú podstatne nižšie ako tie jej mamy. Navrhla preto, aby navrhovateľ platil stanovené výživné tak, ako bolo pôvodne súdom určené.

10. Krajský súd, ako súd odvolací (§ 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), vec preskúmal v medziach daných ustanovením § 379 a § 380 CSP a bez nariadenia pojednávania v súlade s ustanovením § 385 ods. 1 CSP a contrario rozsudok okresného súdu v meritórnom výroku I. ako aj v závislom výroku o trovách konania postupom podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil ako vecne správny.

11. Podľa § 387 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

12. Podľa § 387 ods. 2 CSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13. Podľa ust. § 156 zák. č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) účastníkmi konania vo veciach výživného plnoletých osôb sú navrhovateľ a osoba, ktorá je podľa návrhu povinná platiť výživné.

14. V súdnej veci bolo predmetom rozhodovacej činnosti súdov oboch inštancií rozhodnutie o návrhu otca (v danom konaní ako navrhovateľa), ako osoby povinnej platiť výživné, na zníženie výživného voči svojej plnoletej dcére, t.j. plnoletej osobe, ktorá je z vyživovacej povinnosti oprávnená.

15. Podľa ust. § 157 CMP rozsudok vo veciach výživného možno na návrh zmeniť alebo zrušiť, ak sa zmenia pomery.

16. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, ako aj konania, ktoré mu predchádzalo a dôvodov odvolania navrhovateľa dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné a tomuto nie je možné vyhovieť. S poukazom na ust. § 387 ods. 1, 2 CSP, odvolací súd považuje napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny ako vo výrokovej časti, tak aj v časti jeho odôvodnenia. Zároveň v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie.

17. Okresný súd vykonal dokazovanie v dostatočnom rozsahu za účelom zistenia skutočného stavu veci, pričom svoje rozhodnutie aj náležite podľa ust. § 220 ods. 2 CSP odôvodnil. Dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie sú výstižné, zrozumiteľné a jasné. Súd prvej inštancie na základe dostatočne zisteného skutkového stavu správne aplikoval ustanovenia § 62 ods. 1, 2 a § 78 ods. 1 a ods. 3 Zákona o rodine č. 36/2005 Z. z. o rodine. Odvolací súd uvádza, že právny rámec veci tvoria ustanovenia § 62 ods. 1 a 2 a § 78 Zákona o rodine, v zmysle ktorých plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Podľa citovaného zákonného ustanovenia obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Ustanovenie § 78 upravuje, že súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery.

18. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom časovo končí vtedy, keď sú tieto samé schopné sa živiť. Veková hranica 18 rokov má význam len z procesného hľadiska v tom zmysle, že do dosiahnutia plnoletosti možno začať konanie vo veciach výživného aj bez návrhu, po dovŕšení plnoletosti iba na návrh. Kedy nastane takýto právny stav, závisí od okolností konkrétneho prípadu, pričom medzi rozhodujúce faktory na strane dieťaťa patrí jeho vek, zdravotný stav, štúdium, schopnosť zamestnať sa, schopnosť vykonávať prácu, odôvodnené potreby a záujmy, majetkové pomery a pod. Schopnosťou dieťaťa samostatne sa živiť treba rozumieť schopnosť samostatne, z vlastných zdrojov uspokojovať všetky relevantné životné náklady. Z hľadiska posúdenia zániku vyživovacej povinnosti je jednoznačnejšia situácia, keď dieťa získa pravidelný príjem, či už zo závislej činnosti, podnikateľskej činnosti a pod.

19. V prejednávanej veci súd prvej inštancie vykonal náležité dokazovanie, ktorým zistil a ustálil aktuálne majetkové, osobné a zárobkové pomery rodičov osoby oprávnenej z vyživovacej povinnosti, ktorou je v danom prípade už plnoletá dcéra navrhovateľa vo veku XX rokov, ako osoby z vyživovacej povinnosti oprávnená, ktorá je však študentkou vysokej školy, v súčasnosti druhom ročníku štúdia študijného programu žurnalistika - denná forma bakalárska, na Filozofickej fakulte univerzity U. B. v P.. Plnoletá osoba z vyživovacej povinnosti oprávnená sa tak v čase rozhodovania ako súdu prvej inštancie, tak i odvolacieho súdu sústavne pripravuje na svoje povolanie a v predmetnom konaní medzi účastníkmi konania nebol spor o existenciu, resp. ďalšie trvanie vyživovacej povinnosti, ktorú otec odporkyne ako osoba z vyživovacej povinnosti povinná ani nenamietal. Navrhovateľ sa však domáhal rozhodnutia o znížení výživného zo súdom pôvodne určenej výšky 110,- Eur na sumu 60,- Eur, a to predovšetkým s poukazom na svoju súčasnú ťaživú, nepriaznivú finančnú a zárobkovú situáciu, teda z dôvodov zmeny pomerov na strane osoby z vyživovacej povinnosti povinnej. Vzhľadom na návrh otca na zníženie výživného sa súd prvej inštancie správne zaoberal otázkou, či došlo k zmene pomerov a ňou odôvodnenej možnosti zmeniť ostatné rozhodnutie súdu o výživnom. Správne súd prvej inštancie taktiež uviedol, že zmena pomerov pritom musí mať charakter podstatnej zmeny okolností rozhodujúcich pre určenie výživného. Pre záver o existencii takejto zmeny je potrebné zistiť kritériá rozhodujúce pre určenie výživného, a to tak v čase pôvodného rozhodovania, ako aj v čase rozhodovania o zmene a porovnanie týchto kritérií, ich kompletne zhodnotenie, a následne ustálenie, či tieto odôvodňujú záver o zmene pomerov, v akom smere, v akom rozsahu a od ktorého času.

20. V prejednávanej veci súd prvej inštancie vyššie uvedeným spôsobom postupoval a vykonal vyhodnotenie pomerov v čase posledného rozhodovania o výživnom, o ktorom bolo rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu v Banskej Bystrici č. k. 32P/297/2004-103 zo dňa 02. 12. 2014 a konštatoval, že od poslednej úpravy výživného prešlo po čas rozhodnutia súdu prvej inštancie 6 rokov, a rovnako súd vykonal komparáciu majetkových a zárobkových pomerov, ako matky plnoletej odporkyne, tak i otca a konštatoval zmenu pomerov na strane odporkyne samotnej, ako osoby z vyživovacej povinnosti oprávnenej a rovnako zmenu pomerov na strane otca. Vyhodnotiac zistené zmeny pomerov na strane oprávnenej i na strane povinnej súd prvej inštancie dospel k záveru, že v súdnej veci nie je objektívne daný dôvod na zníženie dosiaľ určenej vyživovacej povinnosti.

21. Odvolací súd uvádza, že vyživovacia povinnosť rodičov sa pri rozhodovaní posudzuje vždy samostatne za každého zo nich. Každý z rodičov je povinný vyživovať svoje dieťa, pričom vyživovacia povinnosť má niekoľko foriem. Môže byť plnená osobnou starostlivosťou alebo tiež čiastočne starostlivosťou o domácnosť a ďalšou formou plnenia vyživovacej povinnosti je i poskytovanie vecných plnení, napr. bývania alebo stravovania. Treťou formou plnenia vyživovacej povinnosti je platenie výživného ako peňažného príspevku na uhrádzovanie potrieb dieťaťa. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne stará, plní vyživovaciu povinnosť prevažne poskytovaním vecných plnení, ako je bývanie, strava, nákup, ošatenie, zabezpečenie zdravotnej starostlivosti a pod. a osobnou starostlivosťou. Rodič, ktorý sa o dieťa osobne nestará, prispieva na jeho výživu výživným, ktoré mu určil súd. Pre určenie výšky vyživovacej povinnosti je smerodajná životná úroveň každého z rodičov, pretože platí premisa, že dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni každého svojho rodiča. Základnou zásadou pre stanovenie výšky výživného u povinného rodiča je miera jeho schopností, možností a majetkových pomerov. Za schopnosti každého rodiča treba považovať jeho reálny zárobok, ktorý dosiahne v čase vyhlásenia rozhodnutia, tento však treba modifikovať možnosťami rodiča, ktoré rozširujú reálne dosahovaný zárobok o subjektívnymi vlastnosťami podmienené možnosti, ako sú fyzická zdatnosť, vzdelanie, zdravotný stav, pracovné ponuky, časový priestor a podobne.

22. V prejednávanej veci bolo vykonaným dokazovaním zistené, že plnoletá odporkyňa ako osoba z vyživovacej povinnosti oprávnená, sa sústavne pripravuje na svoje budúce povolanie, študuje na vysokej škole, ktorá je mimo miesta jej trvalého bydliska. S uvedeným tak vznikajú zvýšené náklady jednak na samotné štúdium, ale zároveň i na bývanie mimo domova (v prejednávanej veci na internáte), na dochádzanie za štúdiom, stravovanie a náklady na učebné pomôcky. V čase, keď navrhovateľka nie je na internáte, býva so svojou matkou, ktorá má zistený a konštatovaný príjem cca. 550,- Eur, z ktorého hradí všetky náklady a potreby svoje a svojej dcéry, a zároveň vyživovaciu povinnosť si plní všetkými ostatnými formami, a to zabezpečením bývania, poskytovaním vecných plnení, ale zároveň i osobnej starostlivosti. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie konštatuje i ten záver, že výživné vo výške 110,- Eur, tak ako bolo určené, ostatnou (poslednou úpravou výšky výživného súdom z roku 2014) nezodpovedá ani polovici reálne vzniknutých nákladov na plnoleté dieťa študujúce na vysokej škole mimo miesta trvalého bydliska, a to za predpokladu, že by si obaja rodičia plnili vyživovaciu povinnosť približne rovnakým dielom. Je dôvodné predpokladať, že pri plnení všetkých ostatných potrieb navrhovateľky má matka s uspokojovaním potrieb a záujmov plnoletej dcéry náklady výrazne prevyšujúce sumu 110,- Eur, a to za súčasného plnenia vyživovacej povinnosti i všetkými ostatnými formami. Na strane druhej otcovi plnoletej odporkyne v dosahovaní vyššieho príjmu nebránia žiadne objektívne okolnosti, na ktoré by súd mohol dôvodne prihladať a znížiť dosiaľ určenú vyživovaciu povinnosť.

23. Odvolací súd prisvedča odvolateľovi, že rozumie i dôvodom ním uvádzaným o ťažkostiach nájsť si prácu, resp. uplatniť sa na trhu práce, avšak výlučne uvedené ťažkosti nie sú a nemôžu byť dôvodom pre rozhodnutie o znížení vyživovacej povinnosti voči dieťaťu, ktoré v čase rozhodovania súdu nie je schopné samostatne sa živiť a pripravuje sa na budúce povolanie štúdiom. Ako už bolo konštatované vyššie, základnou pre stanovenie výšky výživného u povinného je miera jeho schopností, možností a majetkových pomerov. Nemožno teda vychádzať výlučne z výšky dosahovaného príjmu, ale tento treba posudzovať s prihliadnutím na vzdelanie, zdravotný stav, časový priestor a fyzickú zdatnosť povinného rodiča. V súdnej veci ani odvolací súd nevzhladol na strane otca ako povinného rodiča, ktorý je vysokoškolsky vzdelaný, v produktívnom veku, bez preukázaných zdravotných obmedzení, dôvody na zníženie výživného. V priebehu odvolacieho konania bolo ustálené, že odvolateľ v čase rozhodovania odvolacieho súdu prácu má, dosahuje v nej príjem vo výške 477,- Eur, a preto je v jeho reálnych možnostiach prispievať na výživu svojho plnoletého dieťaťa, odkázaného na neho výživou, tak a v takej výške, ako bolo tomu doposiaľ, resp. v čase, keď bola odporkyňa o 6 rokov mladšia. Netreba strácať zo zreteľa tú skutočnosť, že výživné má prednosť pred všetkými ostatnými výdavkami rodiča, je preto zodpovednosťou otca plnoletej odporkyne, aby si našiel uplatnenie na trhu práce tak, aby mohol si plniť vyživovaciu povinnosť vyplývajúcu mu priamo zo zákona, v čo najvyššom rozsahu. Samotný otcov vek (XX rokov) nie je takou objektívnou okolnosťou, ktorá by znemožňovala, resp. významne eliminovala možnosti otca uplatniť sa na trhu práce, keď riadne plnenie vyživovacej povinnosti otca, resp. rodiča voči svojmu dieťaťu je prvoradé a jej riadne plnenie je povinný a zodpovedný otec zabezpečiť si napríklad formou (i menej kvalifikovaných) brigád popri hlavnom pracovnom pomere.

24. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie nevzhladol dôvody uvádzané otcov na jeho strane, odôvodňujúce zníženie výživného. Odvolací súd preto rozhodnutie súdu prvej inštancie, ktorým návrh na zníženie výživného zamietol, potvrdil ako vecne správny.

25. Odvolací súd ako výrok závislý preskúmal i rozhodnutie súdu prvej inštancie o trovách konania, o ktorých rozhodol konajúci súd tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na ich náhradu, a to s poukazom na ust. § 52 CMP. Keďže v zmysle uvedeného v tomto type konania znášajú účastníci konania vzniknuté trovy sami, odvolací súd, tak ako súd prvej inštancie, nevzhladol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé ukladať povinnosť náhrady trov konania niektorému z účastníkov konania, a preto potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie i v druhom výroku o trovách konania ako vecne správne.

26. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol s poukazom na ust. § 396 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP a § 52 CMP, podľa ktorého žiadny z účastníkov konania nemá nárok na náhradu trov konania, keď odvolací súd nezistil dôvod pre aplikáciu ust. § 54 a § 55 Civilného mimosporového poriadku. Odvolací súd tak rozhodol, že žiadnemu z účastníkov konania nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal.

27. Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. a/ až c/ CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/ CSP (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/.

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1 a 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolať musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolaťom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolaťom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolať v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).